

Fig. 1. Kirken set fra øst før 1906. Postkort i NM2. - *Church seen from the east before 1906.*

UBBERUP VALGMENIGHEDSKIRKE

TØMMERUP SOGN

Betlehemskirken ligger ved Bøgebjerg i Tømmerup sogns sydøstre hjørne med vid udsigt over land og fjord, på et jordstykke skænket 1872 af Ubberupgårds ejer. Kirkegården indviedes 1907 og er senere (efter 1945) udvidet mod syd, dog således at en have respekteres; på et stykke afgrænses denne af et støbejernsgitter, i øvrigt er der plantet hække. *Bygningen,* der blev indviet 6. april 1873, er opført af røde maskinsten med tag af teglsten, efter tegninger af Andreas Bentsen. Den bestod oprindelig af femsidet kor og skib med en lille tagrytter over vestgavlen. Murfladerne inddeles på romansk vis af lisener forbundet med buefriser. 1905 noteredes, at tømmer og murværk i kirkens østre og vestre gavle var delvis rådne og møre, hvorfor fornyelse tilrådedes. Herefter foranledigede Harald Balslev, lederen af Ubberup højskole, som kirken havde et tæt samarbejde med, da den lå ved siden af præstegården - ganske vist i nabosognet - en pengeindsamling med henblik på istandsættelsen.[1] Det resulterede i, at man ved skibets nordvesthjørne opførte et klokketårn og i hjørnet mellem dette og skibet et våbenhus. En pendant på sydsiden bruges til ligkapel.

Indvendig fremtræder kirken hvidkalket med farvelagte friser omkring vinduesåbninger og korbue samt under loftet og i panelhøjde på skibets langvægge. Arkitektens interesse for tømmerkonstruktioner afspejles i den smukt udformede åbne tagstol med halvcirkelbuer. Gulvet er lagt med klinker på fladen.

Det enkle *alterbord,* af træ, er tegnet af arki-

Fig. 2. Kirken set fra nordvest efter ombygning 1906. Postkort i NM2. - *Church seen from the north-west after alterations in 1906.*

Fig. 3. Indre, set mod øst. NE fot. 1985. - *Interior to the east.*

tekt Ejnar Borg. *Altertavle* fra 1913. Rammen er nært beslægtet med den i Gørlev Valgmenighedskirke (s. 1214) og formentlig udført efter tegning af Thorvald Bindesbøll.[2] Maleriet forestiller Jesu fødsel og er malet af Joakim Skovgaard; lysningsmål 117x119 cm. Forgrundens farver er røde, gule og blå, stalden, dyrene og Josefs dragt brune, rammen forgyldt. I fodstykket versalindskrift refererende til maleriet.

Altersølv. Kalk og disk, fra 1872. Den enkle kalk er 19 cm høj med graveret latinsk kors på bægeret. Under bunden tre stempler: mestermærke ATD (Bøje 1044) for Albert Telemack Drebolt, Københavnsmærke (18)72 og guardeinmærke for Simon Groth. Disken er 14 cm i tvm. med graveret cirkelkors på fanen og under bunden tre stempler identiske med kalkens.

Alterkanden, fra 1929, er 21 cm høj, med en dreven dekoration bestående af blade og jordbær (drueklaser) øverst på korpus. Under bunden to stempler: et udvisket mestermærke og Københavnsmærke (19)29.

To ret spinkle *alterstager,* af messing, og en syvarmet.

Alterskranken har udsavede paneler, som står i træets farve.

Den nyromanske *font* er opstillet i skibets vestende. *Prædikestolen,* hvis enkelt udformede kurv har blomstermotiver i arkader adskilt af glatte søjler, står østligt i skibet tæt ved korbuen. *Stolestadernes* bænke har enkle gavle med trekløverformet afslutning foroven.

Orglet er bygget 1973 af Gunnar Fabricius Husted, Fredensborg. Subbas tilbygget 1975. Seks stemmer, ét manual og pedal. Disposition: Manual: Gedakt 8', Principal 4', Rørfløjte 4', Gemshorn 2', Kvint $1^1/3$. Pedal: Subbas 16'. På vestpulpituret. †*Orgel,* bygget 1906 af Emil Nielsen, Århus.[3] Et manual med fem stemmer: Bordone 16', Principale 8', Bordone 8', Gamba 8', Ottava 4'; oktavkoppel. Pneumatisk aktion, keglevindlade. Tredelt facade med prospektpiber af sølvbronzeret zink. På pulpituret over våbenhuset. †*Harmonier.* 1) Leveret 1877 af Petersen & Steenstrup, København. 2) Leveret 1890 af samme firma.[4]

Relief, fra o. 1860, af Christian Schierbeck,

Fig. 4. Altertavle fra 1913. Maleri af Joachim Skovgaard i ramme tegnet af Thorvald Bindesbøll (s. 1441). NE fot. 1985. - *Altar-piece from 1913. Painting by Joakim Skovgaard in a frame designed by Thorvald Bindesbøll.*

forestillende Jesu fødsel, skænket til kirken af pastor Holm. På skibets østvæg, nord for korbuen.

Kirkeskib, briggen »Fylla«, formentlig fra kirkens indvielse 1873,[5] hænger nu i åbningen mellem skibet og pulpituret over våbenhusindgangen.

Klokke, »Støbt i aaret 1973 af John Taylor og Co. England«. Forgængeren, støbt 1872, hos Bochum, tvm. 70,5 cm, ophængtes 1986 i klokkestabel på kirkegården.

Kirkegårdsmonumenter. På kirkegården afsløredes 1909 et monument, tegnet af P. V. Jensen-Klint, over kirkens første præst, V.J. Hoff, †1907; 1932 tilføjedes hustruens navn.

Til en mindesten over pastor Carl Koch, †1925, har konservator Niels Termansen tegnet indskriften.

KILDER OG HENVISNINGER

Ved embedet. Forhandlingsprotokoller 1888-1946. - *Litteratur.* Ubberup Valgmenighed 1873-1973. Festskrift i anledning af Ubberup Valgmenigheds 100-års dag, 1973.

[1] Jfr. Asger Højmark og Uffe Hansen: De grundtvigske Fri- og Valgmenigheder, 1944, s. 77-97.

[2] Denne havde tidligere samarbejdet med Joakim Skovgaard ved udsmykningen af Viborg domkirke. Se i øvrigt Nina Dahlmann Olsen: Seks Valgmenighedskirker. Kirker af Andreas og Ivar Bentsen med udsmykninger af Joakim og Niels Skovgaard, i Architectura 8. Arkitekturhistorisk Årsskrift, 1986, s. 113-15, om Ubberup kirke.

[3] Jfr. note 1, s. 89f. Orglet kan ikke være bygget senere end 1906, da orgelbyggeriet gik konkurs dette år, jfr. Dansk Orgelaarbog 1981-82, s.60f.

[4] Petersen & Steenstrup: Harmoniumsfortegnelse 1915.

[5] Henningsen: Kirkeskibe Holbæk.